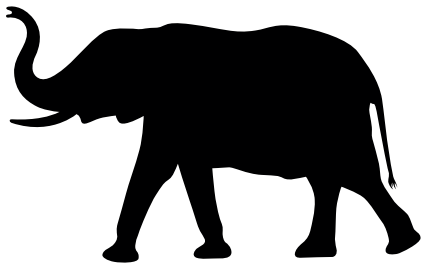

Zoogdieren

Enig idee hoeveel soorten zoogdieren er precies op aarde zijn? Als je ernaar zoekt, kom je nogal veel getallen tegen. Sommige bronnen zeggen: een stuk of 5500. Andere zeggen: nee joh, 4000 maar. Dat het een best kleine groep is vergeleken met de andere groepen, staat in ieder geval vast.

Wat ze bijna allemaal gemeen hebben, is dat de moeders hun baby's levend baren. En dat ze hun kleintjes 'zogen' met hun melk. Verder is het misschien wel de meest diverse groep. Vergelijk een giraffe maar met een cavia. En dan met een mens, en daarna met een dolfijn.

Over zoogdieren is superveel te vertellen. Daarom krijgen ze in dit boek twee keer zo veel ruimte als de andere groepen dieren. Oneerlijk? Misschien wel. Maar hé, dat ze met z'n allen zo veel spannende weetjes opleveren, daar kunnen zij toch niks aan doen?

Weetjes

Sommige dieren hebben afwijkingen die wel heel onhandig zijn. Neem de myotonische geit. De arme ziel valt door een genetisch foutje flauw als hij ergens van schrikt. Dat komt omdat zijn beenspieren dan verstijven. Niet echt ideaal is als je oog in oog staat met een vijand...

Als je in Nederland een beer wilt zien, dan zul je naar de dierentuin moeten. Maar ooit wandelden er wel bruine beren rond in Nederland. Duizend jaar geleden verdwenen ze.

Een varken kan niet omhoog kijken. Het dier is zo gebouwd dat zijn nek omlaag staat. Best handig, want zo kan hij beter bij de grond om zijn eten bij elkaar te scharrelen.

Voordat een ijsbeerjong wordt geboren, trekt de moeder zich terug in een kraamhol onder de grond. Ze eet en drinkt daar drie maanden niet – dat heeft ze in de maanden ervoor expres extra veel gedaan. Een volwassen ijsbeer is ijzersterk en groot. Maar het jong is bij de geboorte blind, kaal en zo klein als een cavia. Heel belangrijk dus dat het in een veilige omgeving dicht bij de moeder kan zijn. Ze blijven met elkaar in het hol liggen tot de kleintjes sterk genoeg zijn om naar buiten te gaan.

Katten komen altijd op hun pootjes terecht. Die uitspraak heb je vast wel eens gehoord. En dat klopt meestal ook. Katten hebben namelijk een heel soepel lichaam. Tijdens een val kunnen ze zich gewoon omdraaien, zodat ze weer op hun pootjes op de grond landen.

In Peru worden cavia's gegeten. Geroosterd, als avondmaaltje.

Een ijsbeer, die is spierwit toch? Nou, niet helemaal, nee. Want onder zijn vacht heeft hij heel stiekem een pikzwarte huid.

Een haas heeft geen hol zoals een konijn dat heeft. Hij leeft namelijk in de polder. Als je daar een hol graaft, zit je al snel onder water. Vandaar dat je daar ook juist geen konijnen ziet. Wel eens gehoord van een hazenleger? Dat is geen groepje gewapende hazen, maar een simpele graspol waar een haas achter schuilt, bij gebrek aan hol.

Heb je wel eens een egel van dichtbij bekeken? Het is maar goed dat je het dier door z'n stekels niet kunt oppakken, want het is een ontzettende viezerik! Hij zit onder de vlooien, luizen en andere beestjes. En wat nou zo zielig is: hij kan zichzelf met al die punten op z'n rug niet even lekker schoonmaken. Af en toe neemt hij dus een uitgebreid bad. Hij blijft dan net zolang onder water tot al die kriebeldiertjes dood zijn.

Voor mensen is een tweeling bijzonder. Eén baby per keer komt veel vaker voor. Maar bij een ijsbeer moeder is dat precies andersom: die krijgt meestal twee jongen per keer.

Een kruising tussen een mannetjesleeuw en een vrouwtjestijger heet een lijger. En het kleintje van een vrouwtjesleeuw en een mannetjestijger? Dat is een teeuw.

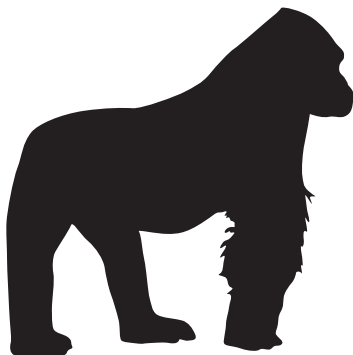
De olifant ziet er met zijn indrukwekkend grote gestalte uit alsof hij altijd al op aarde rondliep. Dat is niet het geval, maar het grote dier is wel familie van een uitgestorven reus: de mammoet. Bekijk ze allebei maar eens goed, ze lijken behoorlijk op elkaar.

Een geweldige spottip van boswachter Arjan Postma: zie je een ree, dan is de kans groot dat die jou al gezien heeft en stokstijf stil blijft staan. Het dier vertrouwt dan op zijn schutkleur en hoopt dat je het niet ziet. Ga daarom vooral niet stilstaan en over het beest fluisteren. Dat heeft het door. Als je gewoon rustig doorwandelt en je gedrag niet verandert, is de kans dat de ree blijft staan groter. En dan kun je hem alsnog stiekem bekijken.

De vetstaartkatmaki uit Madagaskar heeft een heel handige manier om zich koest te houden tijdens warme zomers: hij houdt een zomerslaap. Van april tot november slaapt hij. Het is trouwens niet een enige dier dat een zomerslaap houdt. Het vogelbekdier doet het ook.

Mollen leven in gangenstelsels onder de grond. Dankzij hun schepvormige poten zijn ze goede gravers. Zo'n ondergrondse gangenstelsel kan tweehonderd meter lang worden. Mollen delen hun gangen trouwens niet met andere mollen, ze leven het liefst in hun eentje. Alleen in de paartijd zoeken ze elkaar heel even op. Ze houden zelfs zo van alleen zijn, dat een moedermol haar kleintjes twee maanden na de geboorte al haar gangenstelsel uit zet.

Orang-oetan betekent bosmens. Best logisch, want deze apen zijn ook echte bosbewoners. De dieren slapen zelfs graag in bomen.

Quiz: feit of fabel?

Test jouw zoogdierenkennis. Welke van de volgende stellingen kloppen, en welke zijn totale onzin?

De sabeltandtijger is de voorouder van de tijger.

Fabel. De uitgestorven sabeltandtijger stamt af van een prehistorische kattensoort en is geen familie van de tijger.

Je zou het niet denken, maar een nijlpaard is verre familie van het paard.

Fabel. Leuk bedacht, maar die twee hebben echt niks met elkaar te maken.

De eerste kat die een naam kreeg – voor zover we weten – leefde bijna 3500 jaar geleden in Egypte.

Feit. Hij heette Nadjem, wat zoiets als ‘lief en sterk’ betekent.

Een jonge zeehond die zijn moeder is kwijtgeraakt, heet een janker.

Fabel. Maar het zit er niet ver vandaan: zo’n diertje wordt een huiler genoemd. Omdat het zo’n zielig geluid maakt.

Een stinkdier stinkt omdat het zich nooit wast.

Fabel. Nee, niet per se. Stinkdieren kunnen enorm stinken, maar dat komt omdat er stinkklieren in hun lijf zitten. Die maken muskus aan en dat stinkt zo . Ze zitten onder zijn staart verborgen. Als er gevaar dreigt, doet een stinkdier zijn staart omhoog en... wegwezen!

De zeekeo zwemt alleen maar in zout water.

Fabel. De beesten dobberen bijvoorbeeld ook lekker in het Amazonegebied rond.

Als je denkt dat alleen sommige mensen de ruimte in gaan, heb je het mis. Er is ook wel eens een hond met een raket de lucht in gegaan!

Feit. De Russische hond Laika was de allereerste hond die de ruimte in werd geschoten.

Er wonen in Nederland meer honden dan katten.

Fabel. Katten winnen het ruim van honden. Kattenbaasjes hebben trouwens ook vaker meer dan één kat.

Het is niet het dikste dier, maar de giraffe is wel ontzettend hoog door die nek. Vandaar dat de giraffe toch het grootste en zwaarste dier is dat op land leeft.

Fabel. De Afrikaanse olifant, dat is toch echt de allergrootste en -zwaarste landrot.

Mannetjeshonden plassen vaker dan vrouwtjes honden omdat ze zo hun gebied afzetten.

Feit. Door hun plasje ergens tegenaan te doen, laten ze aan andere honden zien dat ze daar de baas zijn.

Stroppers jagen graag op neushoorns omdat er dure medicijnen van hun vet worden gemaakt.

Fabel. Het gaat de stroppers om de hoorns. Die leveren veel geld op, omdat mensen in veel Aziatische landen geloven dat er een geneeskrachtig stofje in zit.

